

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ КП «ЧЕРНІГІВВОДОКАНАЛ» ЗА МСФЗ ЗА 2018 РІК

Зміст:

1. Загальна інформація
2. Основа складання фінансової звітності
3. Коригування порівняльної інформації
4. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та ентерпретації
5. Основні засоби
6. Нематеріальні активи.
7. Запаси.
8. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги.
9. Інша поточна дебіторська заборгованість
10. Грошові кошти та їх еквіваленти
11. Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями.
12. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги.
13. Інші поточні зобов'язання.
14. Власний капітал.
15. Податок на прибуток.
16. Дохід
17. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).
18. Адміністративні витрати
19. Інші операційні доходи і витрати.
20. Звіт про рух грошових коштів.
21. Управління фінансовими ризиками та капіталом
22. Інформація за сегментами.
23. Операції з пов'язаними сторонами.
24. Події після балансової дати.

1. Загальна інформація

Організаційна структура та діяльність

Повне найменування підприємства – Комунальне підприємство “Чернігівводоканал” Чернігівської міської ради;

Код за Єдиним державним реєстром - 03358222;

Юридична адреса – 14017, м. Чернігів, вул. Жабинського, 15;

Дата державної реєстрації - 18.05.1992 р.

Офіційна сторінка в Інтернет, на якій доступна інформація про підприємство:
water.cn.ua

КП “Чернігівводоканал” Чернігівської міської ради (далі-Підприємство) знаходиться в комунальній власності міста і підпорядковане управлінню житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради.

Засновником комунального підприємства «Чернігівводоканал» є Чернігівська міська рада.

Структура Підприємства:

- Управління
- Диспетчерська служба
- Центральний склад
- Служба водопровідних мереж
- Служба насосних станцій каналізацій
- Служба каналізаційної мережі

- Цех каналізаційних очисних споруд
- Ремонтно-будівельна дільниця
- Автотранспортний цех
- Лабораторія питної води
- Служба по роботі з клієнтами
- Ремонтно механічна служба
- Служба водопровідних мереж
- Лабораторія стічної води
- Енергетична служба
- Служба насосних станцій водопроводу.

Підприємство надає послуги з водопостачання та водовідведення населенню і споживачам м. Чернігова. Джерелом водопостачання є підземні води бучакського та нижньокрейдового водоносних горизонтів, які не потребують додаткової обробки. Всі стічні води збираються і перекачуються на каналізаційні очисні споруди, де проходять повну механічну і біологічну очистку.

Підприємство має 109 артезвердловин, з них: в робочому стані - 66 шт., законсервовані - 19 шт., спостережні - 15 шт., затампоновано - 9 шт.

Працює 5 насосних станцій водопроводу другого підйому та 33 насосні станції третього підйому, одна станція знезалізнення на ВНС №5 «Хімволокно». Основний підйом води здійснюється на ВНС №3 «Бобровиця» та ВНС №2 «Подусівка».

Єдиним виконавчим органом є директор. Директор здійснює управління поточною діяльністю підприємства та діє від імені та в інтересах підприємства без довіреності, згідно з наданими йому Статутом повноваженнями.

Станом на 31 грудня 2018 року підприємство не мало структури, відповідальної за функції внутрішнього аудиту.

Умови здійснення діяльності в Україні

Підприємство здійснює свою діяльність на території Чернігівської області. Основним завданням є забезпечення якісного та безперебійного водопостачання та водовідведення регіону.

Основний вид діяльності – видобуток і розподілення води, прийом і очистка стічних вод.

Основні ліцензії:

1. №385 від 27.11.2014 – централізоване водопостачання, видана Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг безстрокова.

2. №1784 від 18.03.1999 – спецдозвіл на користування надрами – видобування питних підземних вод, чинний до 16.03.2034 р.

3. №065426 від 14.08.2012- надання послуг з перевезення пасажирів та вантажів, видана міністерством транспорту та зв'язку, строк не обмежений

На бізнес підприємства впливають економіка і фінансові ринки України, що притаманні властивості ринку, який на даний час розвивається. Нестабільність політичної та економічної ситуації, що розпочалася наприкінці 2013 року та геополітичні виклики для України з початку 2014 року призвели до погіршення стану державних фінансів, неліквідності ринків капіталу, підвищення темпів інфляції та

девальвації національної валюти по відношенню до основних іноземних валют. Ця нестабільність мала місце й у 2018 році.

Темп інфляції у 2018 році зменшився і становив 9,78%, порівняно з 13,67% у 2017 році, а ВВП показав зростання більше ніж на 3% за 2018 рік.

Майбутня стабільність української економіки багато в чому залежить від реформ і досягнень, від ефективності економічних, фінансових і грошових заходів, що вживаються урядом. Українська економіка слабо захищена від спадів на ринку і зниження темпів економічного розвитку в інших частинах світу.

Для України характерна ринкова економіка в стадії розвитку та реформування, на яку впливають зміни: індексу інфляції, високі відсоткові ставки по кредитах банків; глобальна фінансова криза. Така ситуація суттєво впливає на економіку країни у фінансовому та корпоративному її секторах, знижуючи рівень доходів її населення. Податкове, валютне та митне законодавство України може тлумачитися по-різному й часто змінюється.

Законодавчі та нормативні акти не завжди чітко сформульовані, а їх інтерпретація залежить від точки зору місцевих, обласних і центральних органів державної влади та інших державних органів.

Керівництво вважає, що Підприємством прийнято всі необхідні заходи щодо забезпечення стабільності ведення його діяльності, Підприємство дотримувалось всіх нормативних положень, і всі передбачені законодавством податки та відрахування були сплачені або нараховані.

Подальший розвиток політичної та економічної ситуації в Україні та її вплив передбачити вкрай складно, проте це може мати подальші негативні наслідки для економіки України та бізнесу.

Безперервність діяльності

Керівництво підготувало цю фінансову звітність відповідно до принципу безперервності діяльності. При формуванні цього професійного судження керівництво врахувало його фінансовий стан, поточні плани, прибутковість діяльності та доступ до фінансових ресурсів.

У процесі застосування облікової політики керівництвом Підприємства, крім облікових оцінок, були зроблені певні судження, які мають суттєвий вплив на суми, відображені у фінансовій звітності. Такі судження зокрема включають правомірність припущення щодо безперервності діяльності Товариства.

Керівництво робить подальші кроки для покращення фінансових результатів і ліквідності підприємства.

Судові позови

Судові процеси є звичайними подіями для Підприємства. Після консультації з кваліфікованими юристами і розумної оцінки суми збитку Підприємство проводить коректування з тим, щоб врахувати негативний вплив, який судові позови можуть здійснити на його фінансовий стан.

За станом на 31 грудня 2018 р. судові позови до Підприємства відсутні, відповідно резерви у фінансовій звітності не створювалися.

Оподаткування

Внаслідок наявності в українському комерційному та податковому законодавстві положень, які дозволяють більш ніж один варіант тлумачення, а також через практику, що склалася в загалом нестабільному економічному середовищі, ймовірно, що Підприємство змушене буде сплатити додаткові податки, штрафи та пені. Така невизначеність може вплинути на вартість фінансових інструментів, втрати та резерви під знецінення, а також на ринковий ринок цін на угоди. На думку керівництва, Підприємство сплатило усі податки, тому фінансова звітність не містить резервів під податкові збитки. Податкові звіти можуть переглядатися відповідними податковими органами протягом трьох років.

2. Основа складання фінансової звітності

Заява про відповідність

Ця звітність підготовлена на основі історичної собівартості, за винятком оцінки за справедливою вартістю основних засобів на дату першого застосування МСФЗ відповідно до МСФЗ 1 «Перше застосування міжнародних стандартів фінансової звітності» та МСБО 16 «Основні засоби» та оцінки за справедливою вартістю окремих фінансових інструментів відповідно до МСБО 9 «Фінансові інструменти».

Ця звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, включає всі прийняті і діючі в звітному періоді Міжнародні стандарти фінансової звітності та інтерпретації Комітету з Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), і повністю їм відповідає, за винятком МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції».

Ця фінансова звітність складена шляхом застосування методу трансформації на основі облікових даних підприємства за П(С)БО, відповідним чином скоригованих та перекласифікованих для представлення згідно з МСФЗ.

Фінансова звітність надана у тисячах українських гривень і ця валюта є функціональною валютою КП «Чернігівводоканал».

Датою переходу КП «Чернігівводоканал» на МСФЗ є 1 січня 2018 року. Перехід на МСФЗ здійснений відповідно до положень МСФЗ (IFRS)1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності».

Концептуальною основою попередньої фінансової звітності за рік, що закінчився 31.12.2018 р. є бухгалтерські політики, що базуються на вимогах МСФЗ, включаючи розкриття впливу переходу з П(С)БО на МСФЗ, допущення, прийняті управлінським персоналом щодо стандартів та інтерпретацій, які, як очікується, наберуть чинності, і політик, які, як очікується, будуть прийняті на дату підготовки управлінським персоналом першого повного пакету фінансової звітності за МСФЗ за станом на 31.12.2019 р., а також обмеження застосування МСФЗ, зокрема в частині визначення форми та складу статей фінансових звітів згідно МСБО 1.

Можливо будуть внесені коригування у вхідні залишки балансу станом на 01.01.2018 р. та попередню фінансову звітність за 2018 р. під час складання балансу першого повного пакету фінансової звітності за МСФЗ станом на 31.12.2019 р.

Підприємством перед складанням фінансової звітності за 2018 рік було проведено інвентаризацію: основних засобів, нематеріальних активів, незавершеного будівництва та інвестицій виробничих запасів, дебіторської та кредиторської заборгованості, витрат майбутніх періодів, грошових коштів станом на 01.11.2018, Наказ № 281 від 18.09.2018 року.

Використання оцінок та припущень

При підготовці фінансової звітності Підприємство робить оцінки та припущення, які мають вплив на визначення сум активів і зобов'язань, визначення доходів та витрат звітного періоду, розкриття умовних активів та зобов'язань на дату підготовки фінансової звітності, ґрунтуючись на МСФЗ,МСБО та тлумаченнях, розроблених Комітетом з тлумачень міжнародної фінансової звітності.

При складанні вступного балансу за МСФЗ підприємством:

- припинено визнання (виключено з балансу) активів і зобов'язань, визнання яких суперечить МСФЗ;
- визнані всі активи і зобов'язання, визнання яких вимагається у відповідності до МСФЗ;
- рекласифіковані ті статті, які згідно МСФЗ відносяться до іншої категорії активів, зобов'язань чи власного капіталу, ніж згідно П(С)БО.

Припинення визнання означає списання з балансу тих активів і зобов'язань, які на дату першого застосування МСФЗ не відповідають критеріям визнання за міжнародними стандартами. Зокрема це стосується застарілих об'єктів основних засобів та нематеріальних активів, які слід визнавати витратами періоду згідно МСБО 38.

Для оцінки всіх визнаних активів та зобов'язань застосовуються правила оцінки (з урахуванням виключень), передбачені МСФЗ, які діють на дату балансу.

Підприємство застосувало виключення, дозволене МСФЗ 1, що дозволяє оцінювати основні засоби на дату переходу на МСФЗ за справедливою вартістю і використовувати цю справедливу вартість в якості фактичної вартості основних засобів. Керівництво передбачає, що балансова вартість всіх основних засобів підприємства приблизно порівняльна з їх справедливою вартістю, тому балансова вартість може у майбутньому підлягати коригуванню на підставі оцінки незалежними оцінювачами.

Нижче описані основні припущення, що стосуються майбутнього, та інші ключові джерела невизначеності оцінок станом на звітну дату, які призводять до виникнення ризиків суттєвих коригувань балансової вартості активів і зобов'язань протягом наступного фінансового року:

- **Оцінка основних засобів та незавершених капітальних інвестицій**
Підприємство застосовує модель собівартості для оцінки основних засобів. Оцінка справедливої вартості основних засобів враховує спроможність учасників ринку отримувати вигоди від їх використання у такий спосіб, який є фізично можливим, юридично дозволеним та фінансово доцільним.
- **Знецінення основних засобів та незавершених капітальних інвестицій**
Станом на кожну звітну дату керівництво підприємства оцінює наявність ознак знецінення основних засобів. Якщо такі ознаки існують керівництво оцінює вартість відшкодування активу. Для цього розраховується вартість використання/справедлива вартість за вирахуванням витрат на вибуття одиниць, що генерують грошові кошти, на які відноситься актив. Оцінка вартості використання/справедливої вартості за вирахуванням витрат на вибуття вимагає від керівництва оціночних розрахунків очікуваних грошових потоків та вибору коректної ставки дисконту для розрахунку приведеної вартості цих грошових потоків.
- **Резерв знецінення дебіторської заборгованості.**
Підприємство створює резерв під знецінення сумнівної дебіторської заборгованості. Резерв під знецінення дебіторської заборгованості створюється у разі оцінки ймовірності погашення оцінюваної заборгованості як низької. Знецінення дебіторської заборгованості

визначається по спрощеній моделі визнання очікуваних кредитних втрат. Для оцінки сумнівної дебіторської заборгованості застосовуються суттєві професійні судження. У ході оцінки сумнівної дебіторської заборгованості враховуються такі фактори, як поточні загальні економічні умови та минулі і прогнозовані результати діяльності клієнтів.

- **Резерв під знецінення запасів.**

Запаси відображаються за меншою з двох вартостей: за собівартістю або за чистою вартістю реалізації. Оцінки резерву ґрунтуються на розрахунку коефіцієнтів оборотності запасів. Резерв під знецінення запасів створюється за рахунок інших операційних витрат.

- **Податки.**

Тлумаченню податкових правил, змінам у податковому законодавстві та сумам і строкам отримання майбутнього оподаткованого доходу притаманна істотна невизначеність. Різниці між фактичними результатами та сформованими припущеннями можуть вимагати коригувань відображених у звітності податкових доходів і витрат. Станом на кожен звітну дату підприємство переглядає відстрочені податкові активи та зменшує їх суму у разі відсутності ймовірності щодо надходження достатнього оподаткованого прибутку для використання всіх або частини відстрочених податкових активів. Оцінка такої ймовірності передбачає застосування суджень щодо очікуваних результатів діяльності, включаючи потенційне сторнування відстрочених податкових зобов'язань щодо податкових активів.

Податок на додану вартість переглядається на кожен звітну дату та зменшується за відсутності ймовірності відшкодування ПДВ або наявності зобов'язань з ПДВ. Керівництво дотримується думки, що сума, яка підлягає відшкодуванню з державного бюджету, буде відшкодована грошовими коштами або зарахована із зобов'язаннями з ПДВ, пов'язаними із продажами.

Всі коригування, пов'язані з переходом до МСФЗ, на дату їх першого застосування визнані безпосередньо у складі нерозподіленого прибутку.

3. Коригування порівняльної інформації

Узгодження власного капіталу КП «Чернігівводоканал» станом на 01 січня 2018 року (на дату переходу) представлено наступним чином:

(тис. грн.)

Статті	За П(С)БО	Виправлення помилок	Вплив переходу на МСФЗ	За МСФЗ
Нематеріальні активи	17 334		(15 199)	2 135
Основні засоби	246 771		14 026	260 797
Незавершене будівництво	20 323		0	20 323
Фінансові активи				
Відстрочені податкові активи				
Довгострокова дебіторська заборгованість				
Всього не поточних активів	284 428		(1 173)	283 255
Запаси	17 643		4 458	22 101
Незавершене виробництво	0		0	0
Торгівельна та інша дебіторська заборгованість	43 043		(85)	42 958
Інші активи	404		(19)	385
Грошові кошти та їх еквіваленти	27 516		0	27 516
Витрати майбутніх періодів	167		(167)	0

Усього поточних активів	88 773		4 187	92 960
Усього активів	373 201		3 014	376 215
Цільове фінансування				
Відстрочені податкові зобов'язання				
Довгострокові зобов'язання	425 226		0	425 226
Короткострокові забезпечення	2 085		0	2 085
Торговельна та інша кредиторська заборгованість	57 674		1 729	59 403
Доходи майбутніх періодів	10 813		24 459	35 272
Усього зобов'язань	497 798			521 986
Разом, активи мінус зобов'язання	(124 597)		(21 174)	(145 771)
Статутний капітал	186 843		0	186 843
Додатковий капітал	26 416		(26 416)	0
Резервний капітал				
Нерозподілені прибутки / збитки	(337 856)		5 242	(332 614)
Разом власний капітал	(124 597)	0	(21 174)	(145 771)

1. Рекласифіковано витрати майбутніх періодів у аванси сплачені у сумі 167 тис. грн.
2. Рекласифіковано залишок податкового кредиту (рах.644) у аванси сплачені у сумі 252 тис. грн.
3. Залишок суми податкових зобов'язань у розмірі 19 тис. грн. рекласифіковано у аванси отримані.

Пояснення до узгодження власного капіталу на дату переходу на МСФЗ

(тис. грн.)

1	Списання активів, невідповідних критеріям визнання	(0)
2	Оцінка основних засобів за справедливою вартістю на дату переходу на МСФЗ	0
3	Виправлення помилок	0
3	Коригування вартості активів та зобов'язань за критеріями визнання, що призвело до зменшення власного капіталу	(32 743)
4	Списання зобов'язань, невідповідних критеріям визнання	0
	Разом	(32 743)

1. На дату переходу відповідно до ознаки суттєвості списані НА у сумі 117 тис.грн. та списаний нарахований знос НА у сумі 117 тис. грн., що не вплинуло на власний капітал на дату переходу.
2. Рекласифіковано додатковий капітал (безоплатно отримані основні засоби та інший додатковий капітал) у доходи майбутніх періодів у сумі 24 459 тис. грн.
3. Проведено коригування вартості основних засобів відповідно до критеріїв визнання, що призвело до зменшення власного капіталу на суму 167 тис.грн.

4. Проведено коригування вартості основних засобів за рекласифікацією малоцінних необоротних активів у запаси та визнання накопиченої амортизації за МНА у складі нерозподілених прибутків на суму 3 453 тис. грн.
5. Рекласифіковано суму дооцінки основних засобів у нерозподілені прибутки у сумі 13 526 тис. грн.
6. Із складу нематеріальних активів виключені об'єкти, які не відповідають критеріям визнання нематеріальних активів у розмірі 15 199 тис. грн, що не вплинуло на зміну власного капіталу.

4. Основні принципи облікової політики, нові стандарти та інтерпретації

Основні засоби

Модель обліку та оцінки основних засобів

Для подальшої оцінки і відображення основних засобів у фінансовій звітності підприємство використовує модель собівартості – основні засоби обліковуються по собівартості за виключенням накопиченої суми амортизації та накопленого збитку від зменшення корисності.

Витрати на щоденне обслуговування об'єктів основних засобів (витрати на робочу силу і витратні матеріали, витрати на придбання комплектуючих частин, поточний ремонт тощо) визнаються у складі прибутків і збитків по мірі їх здійснення.

Витрати на реконструкцію та модернізацію об'єктів основних засобів капіталізуються у вартість цих об'єктів.

Основними засобами визнаються матеріальні активи підприємства, які утримуються з метою використання у процесі надання послуг чи для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання яких більше одного року, та які мають початкову вартість понад 6000 грн.

Витрати на позики, які безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікаційного активу, є частиною собівартості цього активу.

Підприємство нараховує амортизацію основних засобів рівними частинами протягом строку корисного використання основних засобів.

Термін корисної служби основного засобу встановлюється виходячи з періоду часу, протягом якого підприємство передбачає використовувати актив.

Застосований до активу метод і терміни нарахування амортизації підлягають перегляду щорічно.

Підприємство оцінює викупну вартість основних засобів за наявності ознак зменшення корисності.

Нематеріальні активи

Після первісного визнання підприємство враховує нематеріальні активи за фактичною вартістю придбання за вирахуванням суми накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення таких активів.

Для розподілу амортизованої вартості активу на систематичній основі протягом строку його корисної служби підприємство використовує метод рівномірного нарахування для нарахування амортизації НМА.

Терміни та метод амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисного використання переглядаються підприємством 1 раз на рік (на кінець звітнього року).

Запаси

Одиницею бухгалтерського обліку запасів є їх найменування.

Для оцінки собівартості підприємство використовує метод середньозваженої вартості однорідних запасів у цілому за місяць. Підприємством самостійно приймаються рішення щодо визнання запасів, які не принесуть в майбутньому економічної вигоди (неліквідних) та списання їх в бухгалтерському обліку.

Дебіторська заборгованість та аванси

У складі дебіторської заборгованості підприємство відображає такі активи:

- дебіторська заборгованість за розрахунками з замовниками та покупцями (торгова дебіторська заборгованість)
- дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом
- інша дебіторська заборгованість.

Дебіторська заборгованість відображається у звітності з урахуванням резерву сумнівних боргів.

Резерв під знецінення дебіторської заборгованості створюється у разі оцінки ймовірності погашення оцінюваної заборгованості як низької. Відповідно до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» знецінення дебіторської заборгованості визначається по спрощеній моделі визнання очікуваних кредитних втрат.

Визнання майбутніх кредитних втрат розраховується на весь термін дії фінансового активу (торгової дебіторської заборгованості), починаючи з первісного визнання.

Резерв розраховується і переглядається регулярно, зміна величини резерву відображається у звіті про прибутки і збитки.

Сумнівні видані аванси, по яких не очікується надходження послуг або товарів, включаються до резерву по сумнівних боргах.

Враховуючи особливості практики розрахунків з дебіторами, з метою забезпечення збору платежів за послуги, недопущення безнадійної дебіторської заборгованості по терміну позовної давності встановлено наступне, якщо при погашенні дебіторської заборгованості боржником у первинних платіжних документах не зазначено рахунок або термін, за який відбувається погашення заборгованості, зараховуються платежі в оплату заборгованості по мірі їх виникнення в хронологічній послідовності.

Витрати на позики

Витрати на позики, що безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікаційного активу, утворюють собівартість цього активу (капіталізуються). Інші витрати на позики підприємство визнає як витрати.

В якості кваліфікаційного активу підприємство визнає актив, підготовка якого до передбачуваного використання або продажу вимагає значного часу.

Під значним часом розуміється період понад рік.

Підприємство капіталізує відсотки як за цільовими, так і за загальними кредитами і позиками.

Доходи і витрати

Доходи визнаються підприємством в той момент, коли існує висока ймовірність того, що економічні вигоди від операцій будуть отримані і сума доходу може бути достовірно визначена. Такий же принцип застосовується до витрат підприємства.

Доходи і витрати відображаються у звіті про прибутки та збитки в тому періоді, в якому послуги були реально надані і була завершена передача пов'язаних з цими послугами ризиків і економічних вигод, незалежно від того, чи була проведена фактична оплата таких товарів.

Кошти, що надходять від підприємств за скид понаднормативних забруднень використовуються на відшкодування збитків, викликаних цими скидами, а також на ремонт та поліпшення експлуатації каналізаційного господарства підприємства (насосні станції перекачування стічних вод, каналізаційні мережі, каналізаційні очисні споруди). Використання коштів здійснюється відповідно до плану погодженого з управлінням житлово-комунального господарства.

Роботи (послуги), поточного або капітального характеру, виконані на об'єктах каналізаційного господарства, сплачені суми штрафних санкцій за порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів внаслідок скиду недостатньо очищених стічних вод в р. Білоус, джерелом фінансування яких є кошти, що надійшли від підприємств за скид стічних вод з перевищенням ГДК, зараховуються до поточних витрат підприємства на відповідні рахунки або відносяться на збільшення балансової вартості основних виробничих засобів на підставі актів виконаних робіт та укладених договорів, а суми штрафних санкцій - на підставі претензій про відшкодування збитків та розрахунку їх розміру представлених Державною екологічною інспекцією в Чернігівській області. Якщо кошти, що надійшли від підприємств за скидання стічних вод в міську каналізацію з перевищенням ГДК в поточному році не були повністю використані, вони зберігаються на поточному рахунку підприємства (як резервні) для використання на вище названі цілі у наступному році.

Розподілені загальновиробничі витрати за якими ведеться окремий облік за видами ліцензованої діяльності:

- витрати на оплату праці апарату управління цехами, дільницями задіяними в технологічних процесах;
- відрахування на соціальні заходи;
- витрати на поточний та капітальний ремонт основних засобів задіяних у технологічних процесах;
- витрати на опалення приміщень виробничого призначення;
- витрати матеріалів, малоцінних необоротних матеріальних активів, малоцінних швидкозношувальних предметів, що використані на виробничих об'єктах;
- спецодяг для працівників виробничих дільниць;
- послуги сторонніх організацій наданих виробничим цехам та дільницям (охорона об'єктів, інші);
- податки, збори, обов'язкові платежі, що безпосередньо відносяться до виробничих витрат.

Витрати понесені на надання інших, крім ліцензованих видів діяльності обліковуються на окремих субрахунках рахунку «Загальновиробничі витрати».

Нерозподілені загальновиробничі витрати розподіляються між видами послуг:

- на інші послуги, крім ліцензованих, відносяться за статтями витрат, що мають безпосереднє відношення до окремої послуги та у сумі, що фактично понесена у

відповідному періоді на надання кожної з цих послуг згідно з калькуляціями та актами виконаних робіт;

- між ліцензованими видами діяльності розподіляються пропорційно до прямих витрат.

Витрати понесені на надання інших, крім ліцензованих видів діяльності обліковуються на окремих субрахунках рахунку «Загальновиробничі витрати».

Нерозподілені загальновиробничі витрати розподіляються між видами послуг:

- на інші послуги, крім ліцензованих, відносяться за статтями витрат, що мають безпосереднє відношення до окремої послуги та у сумі, що фактично понесена у відповідному періоді на надання кожної з цих послуг згідно з калькуляціями та актами виконаних робіт;
- між ліцензованими видами діяльності розподіляються пропорційно до прямих витрат.

До складу адміністративних витрат включаються загальногосподарські витрати, спрямовані на обслуговування та управління підприємством.

Адміністративні витрати між видами ліцензованої діяльності (централізоване водопостачання та централізоване водовідведення) розподіляються відповідно виробничій собівартості.

Відсоток адміністративних витрат, що включається у калькуляцію вартості інших послуг визначається відношенням фактичних адміністративних витрат підприємства до фактичної заробітної плати працівників основних служб (НСВ, В/м, НСК, К/м, КОС) за попередній звітний рік.

До складу витрат на збут включаються витрати, безпосередньо пов'язані зі збутом централізованого водопостачання та водовідведення споживачам.

Витрати на збут між видами ліцензованої діяльності (централізоване водопостачання та централізоване водовідведення) розподіляються відповідно виробничій собівартості. На вартість інших послуг відносяться за статтями витрат врахованими у калькуляції вартості кожної з цих послуг згідно фактично наданих послуг у відповідному періоді.

Податок на прибуток

Поточний податок на прибуток у звітності підприємства являє собою суму податку на прибуток до сплати (повернення) щодо оподаткованого прибутку (збитку) за період, визначений відповідно до правил, встановлених податковим законодавством.

Відкладені податки на прибуток розраховуються на основі балансового методу стосовно всіх тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою величиною, відображеною у звітності.

Активи по відкладеному податку на прибуток відображаються лише при наступній умові: існує висока ймовірність отримання оподаткованого прибутку, достатньої для реалізації тимчасових різниць, що призводять до утворення таких активів. Стосовно активів по відкладеному податку на прибуток, реалізація яких представляється малою ймовірною, створюється резерв під знецінення.

Відкладені податкові активи і зобов'язання не дисконтуються.

Прийняття нових стандартів

При підготовці фінансової звітності за 2018 рік, Підприємство застосувало всі нові та переглянуті стандарти та інтерпретації, які мають відношення до його операцій та є обов'язковими для застосування при складанні річної звітності. Застосування доповнень та змін до стандартів та інтерпретації не призвело до будь-якого суттєвого впливу на облікову політику, фінансовий стан чи результат діяльності Підприємства. Підприємство має право застосовувати нові МСФЗ з періодів, що зазначаються в самому стандарті або пізніше. Також дозволяється застосування до цієї дати (тобто дострокове застосування). Дострокового застосування нових та переглянутих стандартів у 2018 році Підприємство не здійснювало.

Міжнародні стандарти фінансової звітності, поправки до них, інтерпретації, які були видані, але не враховувались на дату випуску фінансової звітності Товариства. В цей перелік включені стандарти, інтерпретації та роз'яснення, які потенційно можуть впливати на розкриття інформації, фінансовий стан або фінансові показники Підприємства.

- МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти»

У липні 2014 Рада з МСФЗ випустила остаточну редакцію МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти», яка відображає результати всіх етапів проекту за фінансовими інструментами і замінює МСФЗ (IFRS) 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» і всі попередні редакції МСФЗ (IFRS) 9. Стандарт вводить нові вимоги щодо класифікації та оцінки (вимірювання), знецінення та обліку хеджування. МСФЗ 9 введено в дію з 1 січня 2018 року. Стандарт застосовується ретроспективно, але надання порівняльної інформації не є обов'язковим. Застосування МСФЗ (IFRS) 9 суттєво не вплинуло на класифікацію та оцінку фінансових активів та фінансових зобов'язань Підприємства.

- МСФЗ (IFRS) 15 «Виручка за договорами з клієнтами»

МСФЗ (IFRS) 15 був випущений в травні 2014 і передбачає нову модель, що включає п'ять етапів, яка буде застосовуватися щодо виручки за договорами з клієнтами: 1) визначити наявність контракту з клієнтом, 2) визначити зобов'язання по виконанню контракту, 3) визначити ціну операції, 4) розподілити контрактну ціну, 5) визнати дохід, коли контрактне зобов'язання виявиться задоволеним. Згідно МСФЗ (IFRS) 15 виручка визнається за сумою, яка відображає відшкодування, право на яке організація очікує отримати в обмін на передачу товарів або послуг клієнту. Принципи МСФЗ (IFRS) 15 передбачають більш структурований підхід до оцінки і визнання виручки. Новий стандарт по виручці застосовується щодо всіх організацій і замінить всі діючі вимоги до визнання виручки згідно з МСФЗ. Одночасно з набранням чинності МСФЗ 15 будуть скасовані МСБО 11 «Будівельні контракти» та МСБО 18 «Дохід». Стандарт застосовується до річних звітних періодів, що починаються з або після 1 січня 2017 року.

В даний час керівництво здійснює оцінку впливу від прийняття до застосування МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» та МСФЗ 15 «Виручка за договорами з клієнтами». Щодо інших стандартів та тлумачень, то, за оцінками керівництва, їх прийняття до застосування у майбутніх періодах не завдасть суттєвого впливу на фінансову звітність Товариства.

- МСФЗ 16 «Оренда»

Новий стандарт стосовно оренди встановлює нову облікову модель для орендарів, підвищуючи прозорість за рахунок вилучення усіх суттєвих позабалансових операцій

оренди. МСФЗ 16 значно змінює облік орендарів, оскільки приводить до визнання всіх договорів оренди на балансі (як нових, так і поточних на дату переходу) і, відповідно, методів первісної оцінки. Після застосування нового стандарту, компанії мають визначати оренду, зважаючи на аналіз присутності контролю над орендованими активами та, за наявності такого, відображати активи і зобов'язання на балансі. Стандарт усуває розподіл оренди на фінансову та операційну для орендарів. Це у свою чергу приведе до нових вимог щодо обліку та відображення договорів оренди, а також вимог до розкриття у фінансовій звітності.

Зміни вступають у дію з 1 січня 2019 року, крім тих, що переходять до МСФЗ від П(с)БУ з датою переходу 1 січня 2018 року, для них зміни вступають в дію з 1 січня 2018 року.

Підприємством не здійснюється суттєвих операцій з отримання в оренду об'єктів основних засобів, тому суттєво на фінансову звітність введення МСФЗ 16 не вплинуло.

Облік для орендодавця залишився, в основному, без суттєвих змін порівняно з МСБО 17 «Оренда».

5. Основні засоби

Придбані або створені підприємством активи спочатку обліковуються у складі категорії «Незавершені капітальні інвестиції» та переводяться до категорії «Основні засоби» коли актив готовий до використання та введений в експлуатацію.

Облік основних засобів ведеться в комп'ютерній програмі «СР-2000».

Критерій істотності для визнання по основних засобах встановлено вище 6 000,00 грн.

Об'єкт основних засобів, який відповідає критеріям визнання активу, оцінюється за його собівартістю.

Собівартість об'єкта основних засобів складається з ціни його придбання, будь-яких витрат, які безпосередньо пов'язані з доставкою активу до місця розташування та приведення його в стан, необхідний для експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом.

Оцінка основних засобів після визнання проводиться за моделлю собівартості, тобто після визнання активом, об'єкт основних засобів обліковується за його собівартістю мінус будь-яка накопичена амортизація та будь-які накопичені збитки від зменшення корисності.

Витрати, понесені Підприємством на підтримання основних засобів в робочому стані та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигод відносяться на витрати періоду, в якому вони були понесені. Витрати на поліпшення основних засобів, що призводять до отримання майбутніх економічних вигод збільшують вартість основних засобів.

Рух основних засобів протягом 2018 року наведено у таблиці:

Справедлива вартість	Земельні ділянки	Будівлі та споруди	Машини та обладнання	Транспорт	Меблі, інструменти, прилади	Інші основні засоби	Всього
31.12.2017 р.	15 199	311 654	84 897	32 119	3 753	25	447 647
Надходження		13 056	8 382	2 907	148		24 493
Коригування						2	
Вибуття		4 982	3 842	117	77		9 018
Дооцінка							

Уцінка							
31.12.2018 р.	15 199	319 728	89 437	34 909	3 824	27	463 124
Накопичена амортизація							
31.12.2017 р.	0	128 514	35 676	19 938	2 705	17	186 850
Нарахування за рік		7 751	7 724	2 649	326	2	18 452
Списано за рік		1 600	985	116	77		2 778
31.12.2018 р.		134 665	42 415	22 471	2 954	21	202 526
Чиста балансова вартість							
31.12.2018 р	15 199	185 063	47 022	12 438	870	6	260 598

У звітному 2018 році підприємством не здійснювався розрахунок зменшення корисності об'єктів основних засобів.

Амортизація нарахована прямолінійним методом. При оцінці методу нарахування амортизації, терміну корисної служби та ліквідаційної вартості об'єктів необоротних активів підприємство враховує ступінь їх експлуатації, технології їх експлуатації, зміни у законодавстві.

Активи, класифіковані як утримувані для продажу або включені до ліквідаційної групи – відсутні.

До складу основних засобів у 2018 році зараховано безоплатно отримані об'єкти необоротних активів, як внесок до статутного фонду на суму 1 729 тис. грн.

У підприємства відсутні обмеження на права власності, а також відсутні основні засоби, передані у заставу для забезпечення зобов'язань.

Підприємством не визнавались видатки у балансовій вартості об'єкта основних засобів у ході його будівництва.

Контрактні зобов'язання, пов'язані із придбанням основних засобів – відсутні.

Реалізації основних засобів у звітному році не було.

Доходи від вибуття основних засобів визнані у сумі 638 тис. грн.

Станом на 31 грудня 2018 р. валова балансова вартість повністю амортизованих основних засобів, які ще використовуються складає 24 715 тис.грн.

Станом на 31.12.2018 р. балансова вартість основних засобів, що їх тимчасово не використовують – 1 978 тис.грн.

Основні засоби утримувані для продажу – відсутні, класифікація їх відповідно до МСФЗ 5 не проводилась.

Переоцінка основних засобів у 2018 році не проводилась.

6. Нематеріальні активи

Придбані нематеріальні активи зараховуються на баланс по первісній вартості. Переоцінка нематеріальних активів не проводилась. Амортизація нематеріальних активів нараховується протягом визначеного строку корисного використання прямолінійним методом.

<i>У тисячах грн.</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
Інші нематеріальні активи		
Первісна вартість	3 802	3 255
Накопичена амортизація	1 799	1 120
Чиста балансова вартість	2 003	2 135

7. Запаси

Придбані чи виготовлені запаси зараховуються на баланс по первісній вартості.

В процесі використання запасів використовується метод середньозваженої собівартості.

До складу статті «Виробничі запаси» включено залишки сировини і матеріалів, палива, будівельних матеріалів, запасних частин, малоцінних необоротних активів, які визнані керівництвом запасами.

<i>У тисячах грн.</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
Запаси		
Сировина і матеріали	23 359	18 567
Паливо	1 267	985
Будівельні матеріали	1 339	769
Запасні частини	1 746	1 679
Інші матеріали	213	101
Разом	27 924	22 101

Резерв під знецінення виробничих запасів у сумі неліквідних запасів протягом року не створювався.

8. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги

У категорію активів, утримуваних до погашення підприємство включає непохідні фінансові активи з фіксованими або обумовленими платежами та фіксованим строком погашення, які не котируються, щодо яких у керівництва є намір і можливість утримувати до строку погашення.

Підприємство регулярно перевіряє стан дебіторської заборгованості, на предмет зменшення корисності активів.

Керівництво Підприємства використовує своє компетентне судження для оцінки суми будь-яких збитків від зменшення корисності у випадках, коли контрагент зазнає фінансових труднощів. Товариство здійснює оцінку, виходячи з історичних даних та об'єктивних ознак зменшення корисності.

Підприємство вважає, що сума резерву по сумнівних боргах, представлена у фінансовій звітності, достатня для покриття кредитного ризику Підприємства.

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги представлена наступним чином:

<i>У тисячах грн.</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги		
Фізичні особи	25 243	20 132
Пільга та субсидії	5 049	11 683
Юридичні особи	3 203	11 147
Державні установи	74	165
Разом	33 569	43 127
Резерв на покриття збитків від знецінення дебіторської заборгованості		
Разом	-1 425	-2 839
Всього дебіторська заборгованість	32 144	40 288

Далі поданий аналіз дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги за кредитною якістю:

<i>У тисячах гривень</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
Фізичні особи		
-поточна та прострочена до 12 місяців	11 780	16 728
-прострочена 12- 18 місяців	2 384	1 412
-прострочена 18- 36 місяців	2 942	1 992
Всього заборгованість фізичних осіб, загальна сума	25 243	20 132
Юридичні особи		
-поточна та прострочена до 12 місяців	3 160	11 137
-прострочена 12- 18 місяців	24	10
-прострочена 18- 36 місяців	19	0
Всього заборгованість юридичних осіб, загальна сума	3 203	11 147
Державні установи		
-поточна та прострочена до 12 місяців	74	165
-прострочена 12- 18 місяців	0	0
-прострочена 18- 36 місяців	0	0
Всього заборгованість державних установ, загальна сума	74	165

Категорія поточної та простроченої дебіторської заборгованості до 12 місяців складається здебільшого з доходів за грудень, рахунки за якими виставлені на початку січня наступного року. Термін оплати цих рахунків до 20 січня 2019 року

Підприємством створено резерв сумнівних боргів по дебіторській заборгованості на основі класифікації по групах споживачів та термінах її виникнення. Очікуваний кредитний ризик встановлено на 2018 рік на рівні 5% від суми заборгованості.

Списання сумнівної дебіторської заборгованості за рахунок створеного резерву у звітному році не було. Коригування суми резерву сумнівних боргів – 1 414 тис. грн.

9. Інша поточна дебіторська заборгованість

Інша поточна дебіторська заборгованість (рядок 1155 форми 1) 490 тис. грн.

Інша поточна дебіторська заборгованість подана наступним чином:

<i>У тисячах гривень</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
Залишки на рахунках у банках, що ліквідуються	369	369
Розрахунки з іншими дебіторами	121	121
Всього загальна сума	490	490

10. Грошові кошти та їх еквіваленти

«Грошові кошти та їх еквіваленти в національній валюті» складаються із залишків на банківських рахунках:

<i>У тисячах грн.</i>	31.12.2018	31.12.2017
Каса та рахунки в банках в національній валюті	6 691	7 516
Каса та рахунки в банках в іноземній валюті		
Банківські депозити	4 000	20 000
Всього	10 691	27 516

Станом на 31 грудня 2018 року 100% грошових коштів розміщені у 4 українських банках, що не призводить до концентрації кредитного ризику.

Підприємство розміщує кошти на депозитних рахунках в банках, залежно від їхнього кредитного ризику. При виборі банку Підприємство врахувало кредитний ризик, попередній досвід роботи з ним та процентну ставку, яку пропонує банк.

11. Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями.

У даній статті відображена частина довгострокової позики, отриманої в рамках угоди про субкредитування між Міністерством фінансів України, Міністерством з питань житлово-комунального господарства України та КП "Чернігівводоканал" від 10 грудня 2007 року, строк сплати якої припадає на 2019 рік.

12. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги.

До складу поточної торгівельної кредиторської заборгованості Підприємства включена заборгованість перед вітчизняними постачальниками за придбані матеріали та отримані послуги.

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги представлена наступним чином:

<i>У тисячах грн.</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
Кредиторська заборгованість за придбані запаси	29	21
Кредиторська заборгованість за придбані роботи та послуги	767	1 350
Разом	796	1 371

Основну суму кредиторської заборгованості Підприємства станом на 31.12.2017 року становить заборгованість перед енергогенеруючим підприємством за тепло- та електроенергію.

Стаття містить суми кредиторської заборгованості по розрахунках з постачальниками, термін оплати по якій ще не настав на дату складання звітності, а також прострочену кредиторську заборгованість. Така заборгованість відображається за сумою виставлених постачальниками рахунків. Справедлива вартість зобов'язань у складі кредиторської заборгованості суттєво не відрізняється від її балансової вартості.

- **Кредиторська заборгованість за одержаними авансами**

До складу одержаних авансів Підприємством включена заборгованість перед покупцями та замовниками за послуги, що будуть надані в майбутньому :

<i>У тисячах грн.</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
Фізичні особи	7 746	15 075
Юридичні особи	301	223
Державні установи	115	29
Разом	8 162	15 327

Вказана заборгованість відображена за договірною сумою майбутніх поставок послуг за мінусом отриманих сум податку на додану вартість, що відраховуються до бюджету у відповідності до норм діючого податкового законодавства.

13. Інші поточні зобов'язання.

<i>У тисячах грн.</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
Податкові зобов'язання з ПДВ (за касовим методом)	1 744	2 023
Інші зобов'язання	-	40
Разом	1 744	2 063

Підприємство як таке, що надає послуги з водопостачання та водовідведення фізичним особам, бюджетним установам та іншим чітко віділеним категоріям споживачів, згідно з нормами Податкового кодексу України визначає дату виникнення податкових зобов'язань та податкового кредиту з податку на додану вартість за такими господарськими операціями за касовим методом.

У складі інших поточних зобов'язань відображені податкові зобов'язання з ПДВ (за касовим методом) за наданими покупцям, але не оплачені ними послуги.

14. Власний капітал.

Станом на 31 грудня 2018 року статутний капітал становить 211 170 тис. грн.

Статутний капітал повністю сплачений. У 2018 році статутний капітал збільшено відповідно до рішень Чернігівської міської ради на 29 020 тис. грн. за рахунок переданих основних засобів на суму 1 729 тис. грн. та грошових коштів у сумі 27 291 тис. грн. На суму переданих Управлінню ЖКГ основних засобів (Рішення міської ради №222 від 17.05.2018 р.) у розмірі 4 693 тис. грн. зменшено розмір статутного капіталу.

До 1 січня 2001 року Україна вважалася країною з гіперінфляційною економікою. Згідно з МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції», всі елементи власного капіталу, за винятком накопиченого нерозподіленого прибутку (непокритих збитків), протягом періоду, упродовж якого економіка вважається гіперінфляційною, перераховуються із застосуванням коефіцієнтів перерахунку.

Статутний капітал не перераховувався у зв'язку з гіперінфляцією.

Додатковий капітал складається з обов'язкових дооцінок, проведених у відповідності до вимог законодавства до 2000 року, та із залишкової вартості основних засобів, отриманих від територіальної громади м. Чернігова на праві господарського відання.

Капітал у дооцінках визнано у нерозподілених прибутках.

Залишкову вартість безоплатно отриманих необоротних активів у сумі 5616 тис.грн. та інший додатковий капітал у сумі 6265 тис. грн. відображено у складі доходів майбутніх періодів.

15. Податок на прибуток.

Витрати з податку на прибуток включають в себе податок на прибуток поточного періоду та відстрочений податок. Відстрочений податок визначається балансовим методом по тимчасових різницях, що виникають між балансовою вартістю активів і зобов'язань та їх податковою базою.

Податковий ефект змін цих податкових різниць був розрахований за ставкою 18%.

	(тис.грн.)	
	31.12.2018	31.12.2017
Прибуток до оподаткування (бухгалтерський облік)	34 355	44 027
Податкові збитки минулих періодів	(272 416)	(321 971)
Всього прибуток до оподаткування	0	0
Податкова ставка	18%	18%
Податок за встановленою податковою ставкою	0	0
Витрати з податку на прибуток		
Поточні витрати з податку на прибуток	0	0
Відстрочений податок на прибуток	3 470	0
Витрати з податку на прибуток		0
В т.ч.:		
- Витрати з податку на прибуток від діяльності, що триває(витрати з податку на прибуток – відстрочений податок на початок року)	-3 470	0
Доходи з податку на прибуток		
В т.ч. -доходи з податку на прибуток	0	0
-витрати з податку на прибуток	3 470	0

Розрахунок відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань робиться за кожним видом окремо.

<i>У тисяч грн.</i>	<i>Податкові різниці</i>	<i>ВПА(+) ВПЗ (-)</i>
Нематеріальні активи (залишкова вартість)	-7,2	-1,3
Основні засоби (залишкова вартість)	-37 715,4	-6 788,7
Дебіторська заборгованість за мінусом резерву сумнівних боргів	+1 425,5	+256,6
Запаси	-6 661,0	-1 199,0
Забезпечення виплат персоналу	-	
Інший додатковий капітал (доходи майбутніх періодів)	-23 680,5	+4 262,4
Разом		(3 470)

Відстрочені податкові зобов'язання відображені у Балансі по рядку 1500.

16. Доходи

Доходи визнаються за наявності вірогідності отримання Підприємством відповідних економічних вигод від операції і можливості достовірної оцінки суми доходу.

Дохід від надання послуг визнається в момент, коли послуги надано.

Дохід від продажу товарів (робіт, послуг) визначається за вирахуванням ПДВ.

Структура доходів від реалізації робіт, послуг (до рядка 2000 форми 2):

<i>У тисячах гривень</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
Дохід від реалізації робіт, послуг централізоване водопостачання	61 368	59 084
Дохід від робіт, послуг централізоване водовідведення	27 500	23 931
Дохід від реалізації послуг централізоване постачання холодної води	54 014	56 087
Дохід від реалізації послуг централізованого водовідведення із використанням внутрішньобудинкових систем	69 488	64 781
Дохід від реалізації інших послуг(ремонту лічильників, ремонту водопроводу і каналізацій, автопослуг, аналізу питної води, підключення водопроводів та інш.)	9 002	4 894
Всього загальна сума	221 372	208 777

Структура інших операційних доходів (до рядка 2120 форми 2 – «Інші операційні доходи»)

<i>У тисячах гривень</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
Дохід від реалізації інших оборотних активів	1 065	445
Дохід від операційної оренди активів	59	22
Одержані штрафи, пені	7 332	6 616
Одержані відсотки від депозиту	2 191	1 236
Інші доходи операційної діяльності	1 597	9 77
Всього загальна сума	12 244	9 296

Доходи по штрафам, пенях нараховуються на дату отримання грошових коштів, оскільки на момент складання акту Підприємство не може достовірно оцінити вірогідність отримання майбутніх економічних вигод від нарахування таких доходів.

Структура інших доходів (до рядка 2240 форми 2 – «Інші доходи»)

<i>У тисячах гривень</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
Дохід від неопераційної курсової різниці	40 878	19 688
Дохід в розмірі амортизації основних засобів, що отримані на праві господарського відання	1 319	1 455
Інші доходи від звичайної діяльності	11	140
Всього загальна сума	42 208	21 283

17. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).

<i>У тисячах грн.</i>	<i>2018 рік</i>	<i>2017 рік</i>
Види витрат		
Витрати на персонал (оплата праці, ЄСВ та резерв відпусток)	54 772	40 068
Електроенергія	39 657	33 464
Витрати на капітальний та поточний ремонт основних засобів	19 005	13 508
Витрати на підкачування холодної води	6 938	6 034
Витрати на утримання та охорону основних засобів	2 050	1 246
Амортизація основних засобів та нематеріальних активів	17 572	16 547
Податки	11 736	7 321
Матеріали виробничого призначення	7 939	6 877
Послуги сторонніх організацій виробничого характеру	9 967	5 240
Інші витрати	1 118	1 435
Разом	170 754	131 740

18. Адміністративні витрати

<i>У тисячах грн.</i>	<i>2018 рік</i>	<i>2017 рік</i>
Види витрат		
Витрати на персонал (оплата праці, ЄСВ та резерв відпусток)	5 087	3 564
Витрати на утримання та експлуатацію основних засобів	405	553
Інформаційно-консультаційні послуги та обслуговування програмного забезпечення	399	1 003
Амортизація основних засобів та нематеріальних активів	45	57
Інші витрати	294	118
Разом	6 230	5 295

19. Інші операційні витрати

<i>У тисячах грн.</i>	<i>2018 рік</i>	<i>2017 рік</i>
Вид витрат		
Собівартість реалізованих виробничих запасів	427	183
Коригування резерву сумнівних та безнадійних боргів	-1 414	705
Плата за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення	1 221	1 319
Інші визнані фінансові санкції	284	357
Амортизація основних засобів та нематеріальних активів	554	667
Матеріальне заохочення працівників та ЄСВ на нього	1 169	764
Витрати на виконання програми встановлення засобів обліку води	3 118	1 145
Інші витрати	1 903	1 072
Разом	7 262	6 212

У складі інших операційних витрат враховані витрати Підприємства на виконання Програми встановлення засобів обліку гарячого та холодного водопостачання мешканцям м. Чернігова на 2017-2020 роки, прийнятої рішенням Чернігівської міської ради від 18.02.2017 року №16/VII-8.

Інші витрати

<i>У тисячах грн.</i>	<i>2018 рік</i>	<i>2017 рік</i>
Вид витрат		
Втрати від неопераційних курсових різниць	33 642	33 262
Витрати від списання необоротних активів	1 240	12
Разом	34 882	33 274

Виплати працівникам

Загальні витрати на персонал

<i>У тисячах грн.</i>	<i>2018 рік</i>	<i>2017 рік</i>
Вид витрат		
Витрати на оплату праці	57 206	41 687
Витрати на ЄСВ	12 379	9 031
Разом	69 585	50 718

Виплати при звільненні

Відповідно до Колективного договору та умов контрактів Підприємство не забезпечує своїх працівників одноразовими допомогами, які виплачуються при виході на пенсію.

20. Звіт про рух грошових коштів

Звіт про рух грошових коштів відповідно до вимог Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 7 «Звіти про рух грошових коштів» складено прямим методом. Отримання відсотків по залишках на рахунках у банках та поточному депозиту віднесено

до операційної діяльності Підприємства та відображено у рядку 3025 форми 3 «Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках».

21. Інформація за сегментами

Звітним операційним сегментом визнано сегмент «водопостачання та водовідведення» (види діяльності за КВЕД 36.00).

Інші види діяльності не можуть бути визначені звітними сегментами через невідповідність більшості критеріїв визнання сегментів.

22. Управління фінансовими ризиками та капіталом

Підприємство визначає в якості властивих для своєї діяльності наступні фінансові ризики:

- ризик втрати ліквідності,
- кредитний ризик,
- валютний ризик.

Основна мета управління фінансовими ризиками - визначення лімітів ризику і подальше забезпечення дотримання встановлених лімітів за такими ризиками.

Ризик втрати ліквідності

Ризик ліквідності полягає в тому, що Підприємство не зможе погасити свої зобов'язання при настанні терміну їх погашення. Керівництво Підприємства ретельно контролює і керує своїм ризиком ліквідності. Підприємство використовує процедури детального бюджетування і прогнозування руху грошових коштів, щоб забезпечити достатній рівень коштів, необхідних для своєчасної оплати своїх зобов'язань.

Підхід керівництва Підприємства до вирішення проблем ліквідності ґрунтується на ефективному здійсненні операційної діяльності та залученні фінансування для покриття потреб в оборотному капіталі.

Підприємство здійснює контроль ризику нестачі грошових коштів шляхом планування поточної ліквідності. За допомогою цього інструменту аналізуються терміни платежів, пов'язаних з фінансовими активами (наприклад, дебіторська заборгованість, інші фінансові активи), а також прогнозовані грошові потоки від операційної діяльності.

Підприємство намагається забезпечувати наявність грошових коштів та їх еквівалентів, доступних на першу чергу вимоги, в обсязі, достатньому для покриття очікуваних короткострокових операційних витрат, включаючи на обслуговування фінансових зобов'язань; це не поширюється на екстремальні ситуації, які неможливо передбачити, наприклад стихійне лихо.

Кредитний ризик

Кредитний ризик – це ризик невиконання контрагентами договірних зобов'язань і, як наслідок, виникнення фінансового збитку Підприємства. Фінансові інструменти, які створюють суттєві кредитні ризики для Підприємства - це грошові кошти та їх еквіваленти та дебіторська заборгованість, що включає незабезпечену торгівельну і іншу дебіторську заборгованість.

Підприємство не утримує та не випускає фінансові інструменти з метою їх продажу.

Грошові кошти розміщуються у фінансових інститутах, які на момент відкриття рахунку мають мінімальний ризик дефолту. Проте використання цього підходу не дозволяє запобігти виникненню збитків у випадку більш суттєвих змін на ринку.

Товариство створює резерви під знецінення, що являють собою оцінку очікуваних збитків у відношенні торгівельної й іншої дебіторської заборгованості. Розмір резерву під збитки визначається виходячи з оцінки платоспроможності кожного дебітора та на 31.12.2018 р становить 1426 тис. грн. (на 31.12.2017 р – 2839 тис. грн.).

Крім зазначених вище, суттєвий вплив на діяльність Товариства можуть мати такі зовнішні ризики, як:

- нестабільність, суперечливість законодавства;
- непередбачені дії державних органів;
- нестабільність економічної (фінансової, податкової, зовнішньоекономічної і ін.) політики;
- непередбачена зміна кон'юнктури внутрішнього і зовнішнього ринку;

Служби з внутрішнього контролю та управління ризиками не створено. Менеджмент приймає рішення з мінімізації ризиків, спираючись на власні знання та досвід, та застосовуючи наявні ресурси.

Валютний ризик

Валютний ризик - це ризик того, що справедлива вартість майбутніх грошових потоків за фінансовим інструментом коливатиметься внаслідок змін у валютних курсах. Схильність Підприємства до ризику зміни валютних курсів обумовлена наявністю довгострокового кредиту, номінованого у доларах США.

Ризик збільшення податкового навантаження

Ризик збільшення податкового навантаження є притаманним для Підприємства, оскільки зростання податкового навантаження може привести до зміни фінансових результатів діяльності Підприємства, зокрема зменшення чистого прибутку, оборотного капіталу, що в подальшому може негативно вплинути на інвестиційні програми Підприємства і, як наслідок, завадити реалізації програм соціального партнерства, екологічних заходів тощо. Основним нормативним документом, що регламентує діяльність

Підприємства у податковому просторі, є Податковий Кодекс України, за належним виконанням якого пильно стежать окремі підрозділи Підприємства

Управління капіталом

Управління капіталом - це забезпечення можливості Підприємства продовжувати безперервну діяльність з метою отримання прибутків, а також забезпечення фінансування операційних потреб, капіталовкладень і стратегії розвитку .

Підприємство здійснює заходи щодо управління капіталом за рахунок оптимізації структури боргу і власного капіталу, при якому Підприємство буде здатним безперервно продовжувати свою діяльність у найближчому майбутньому.

Капітал Підприємства складається з власного та позикового капіталу. Власний капітал включає статутний капітал, який зменшений на суму непокритого збитку. Позиковий капітал включає позикові кошти , поточну торгівельну кредиторську заборгованість, поточні забезпечення, доходи майбутніх періодів.

Внаслідок збиткової діяльності в попередніх роках, станом на 31.12.2018 року позиковий капітал не покривається активами Підприємства на 80441 тис. грн..

Однак в останні роки на Підприємстві намітилась чітка тенденція до прибутковості:

- у 2017 році отримано 44512 тис. грн. чистого прибутку;
- у 2018 році отримано 30885 тис. грн. чистого прибутку.

Керівництво Підприємства вважає, що фінансова прибутковість буде досягатись в найближчому майбутньому за рахунок збільшення обсягів реалізації послуг , пошуку нових видів діяльності та скорочення і оптимізації витрат.

23. Операції з пов'язаними сторонами.

Сторони вважаються пов'язаними у тому випадку, коли одна сторона має можливість контролювати іншу сторону або здійснює значний вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових та операційних рішень. Пов'язаними сторонами є засновники, керівництво та їхні близькі родичі.

У відповідності до вимог МСФЗ 24 «Розкриття інформації про зв'язані сторони» Підприємство розкриває інформацію щодо операцій і сальдо заборгованості між Підприємством та пов'язаними сторонами.

Стороною, що фактично контролює Підприємство, є Чернігівська міська рада в особі міського управління житлово-комунального господарства.

Підприємство не визнає пов'язаними сторонами підприємства та організації, що контролюються Чернігівською міською радою.

Основний управлінський персонал Підприємства представлений директором.

Винагороди управлінському персоналу включають заробітну плату, премії, компенсаційні виплати, зазначені виплати враховані у складі «Витрат на виплати персоналу».

24. Події після балансової дати.

Несприятливі події між датою складання балансу і датою затвердження фінансової звітності до випуску не відбулися.

Директор
Головний бухгалтер

Малявко С.М.
Бордонос Л.М.